Jaargang 17 • november 2018 • nummer 2

GIERZWALUWEN
Bulletin

GIERZWALUWEN BULLETIN

Jaargang 17, nummer 2 november 2018
Gierzwaluwen Bulletin is het informatieblad van de vereniging Gierzwaluwbescherming - Nederland (GBN) en verschijnt 2 maal per jaar voor leden en donateurs.
Overname van artikelen en illustraties in overleg met de redactie.

Redactie Marleen Andriessen, Astrid van den Broek, Miriam Miedema, *vacature*. redactie@gierzwaluwbescherming.nl
Kopij is altijd welkom, liefst voorzien van hoge resolutie beeldmateriaal, maximaal 500 woorden per artikel.
Sluitingsdata kopij
Voorjaarsnummer: 2 april; najaarsnummer: 1 oktober
Vormgeving Sonja Kamer
ISSN: 1569-3635

Bestuur Gierzwaluwbescherming Nederland
Hans Willemsen (voorzitter)
voorzitter@gierzwaluwbescherming.nl
Aanspreekpunt voor: bouwtechnische zaken, plaatsen van nestkasten
Trudy du Chattel (secretaris)
secretaris@gierzwaluwbescherming.nl
Aanspreekpunt voor: secretariaat, projectfonds
Egbert Leijdekker (penningmeester)
penningmeester@gierzwaluwbescherming.nl
Aanspreekpunt voor: contributies, financiën, ledenadministratie
Marleen Andriessen (adviseur bestuur)
advies@gierzwaluwbescherming.nl
Aanspreekpunt voor: beschermingsadvies, cd's en voorlichtingsmaterialen
Jochem Kuhnen (algemeen bestuurslid)
kuhnenjm@hotmail.com
Astrid van den Broek (algemeen bestuurslid)
astridvdbroek@gmail.com
Ad van Uchelen (algemeen bestuurslid)
uchelenad@gmail.com
Ilse de Bruin (algemeen bestuurslid)
ilsedebruin@ymail.com

Adressen
Secretaris: Buitenzorg 18, 1181 PB Amstelveen.
Tel: 020-6451130
Penningmeester: Dr. A. Kuyperlaan 18A, 1402 SC Bussum.
Tel: 06-83567957
Redactie: Fideliolaan 78, 1183 PN Amstelveen.
Tel: 020-6455207

INHOUD

Van het bestuur: Uitnodiging ALV 2018	3
Jaarverslag GBN 2017/2018	3
Straaljagers en insectenjagers	4
Regionieuws	5
Buitenland	11
Recente onderzoeken & artikelen	12
Korte berichten	14
Mededelingen / Oproepen	15
Ledenmutaties / Lid worden	15
Vertegenwoordigers	15
Kunst en vliegwerk	16

REDACTIONEEL

Tijdens de Algemene Ledenvergadering in juni 2018 namen we officieel maar met pijn in ons hart afscheid van Marjo en Fred van der Lelie. Vanaf het allereerste begin (2002) hebben zij het Bulletin ingevuld en vormgegeven. Door ziekte is Marjo vorig jaar helaas weggevallen, Fred heeft in verband met zijn mantelzorgtaken zijn werk als vormgever aan het bestuur teruggegeven. Bleef over Marleen Andriessen. Gelukkig meldde Astrid van den Broek zich vorig jaar aan als mede-redactielid. Echter, nog steeds zijn we op zoek naar een vaste vormgever en nog één of twee redactieleden. Graag horen wij van leden die het leuk vinden om het Bulletin samen met ons te maken. De werkzaamheden houden o.a. in: op zoek gaan naar kopij, kopij redigeren, fotomateriaal verzamelen en eventueel zelf artikelen schrijven. De vormgever maakt het Bulletin op. Het novembernummer van het Bulletin is opgemaakt door vormgeefster Sonja Kamer uit Amersfoort. De vormgever dient zelf te beschikken over de benodigde software (InDesign of vergelijkbaar) maar kan uiteraard verder werken vanuit de bestanden die Fred en Sonja al gemaakt hebben. Ben je geïnteresseerd en wil je meer informatie? Neem s.v.p. contact op met ons.

Astrid, Marleen en Miriam
redactie@gierzwaluwbescherming.nl

BIJ DE VOORPLAAT

De voorplaat is gemaakt door Jonathan Pomroy uit Engeland. Het beeldt de ruïne van de Bolton Abdij in Noord-Yorkshire uit. Jonathan is een natuur- en landschapsschilder. Hij woont in Gilles East waar ook zijn studio is. Hij heeft natuurlijk gierzwaluwen aan zijn huis die hij kan observeren met camera's. Jonathan heeft recent een boek vol gierzwaluwschetsen uitgegeven: zie voor meer informatie pagina 12 bij de rubriek Buitenland. GBN heeft al eerder gebruik van zijn schetsen mogen maken voor het Bulletin, daar zijn we heel blij mee.

BIJ KUNST EN VLIEGWERK (ACHTERPLAAT)

Dhr. Hennie Overbeek woont sinds 1971 in Boxmeer. Hij was informatieanalist in ICT-verband. Hij is sinds 2006 gepensioneerd en heeft tijd voor leuke dingen, zoals de natuurgidsencursus volgen bij IVN om de natuur beter te leren kennen. Daarna volgde hij een cursus glas-in-lood en maakt hij vooral voorzetramen op verzoek. Dat hij het GBN-logo in glas-in-lood heeft gemaakt, is achteraf puur toeval. Hennie zocht in 2010 naar een groepje vogels bij elkaar om in glas-in-lood te zetten omdat hij de gierzwaluw beschouwt als een natuurwondertje. Hennie genoot deze zomer weer ontzettend van de vliegkunsten en het bijbehorend geluid, zowel thuis als op vakantie. In Boxmeer komen ze veelvuldig voor maar Hennie moet nog uitzoeken waar ze precies broeden.

Een terugblik maar ook een vooruitblik. We kijken weer terug op een enerverend gierzwaluw seizoen. Zo kwamen er berichten van gierzwaluwen die erg vroeg op hun nest terugkeerden maar tegelijkertijd ook berichten van grote onweersdepressies boven Noord Afrika waardoor de gierzwaluwen de oversteek nog even niet konden maken. Uiteindelijk kwam het toch allemaal weer goed en kwamen ze gewoon op hun tijd binnen.
Het was een warme zomer, ik mag wel zeggen een hete zomer. Dat heeft voordelen maar zeker ook nadelen. Een van de voordelen was dat het insecten-aanbod riant was te noemen maar ook het aantal uit de nesten gevallen jonge exemplaren was groot. Het was simpelweg te lang te heet.

Soms hoor ik kreten als; Nou het zijn er niet zo veel dit jaar. Of ; Het gaat zeker slecht met de gierzwaluwen...
Ik kan er niets over zeggen. Wel weet ik dat in Haarlem het aantal boven mijn kolonie maar ook in de nesten elk jaar toeneemt. Of dit maatgevend is voor de gierzwaluw-populatie in Nederland, dat weet ik niet. Wel weet ik dat ons werk, het informeren van mensen over de gierzwaluw, hard nodig blijft. Mensen gaan te goeder trouw hun dak vernieuwen maar weten vaak niet eens dat er gierzwaluwen onder hun dak nestelen. Of mensen denken dat het de gierzwaluw is die dat leuke gemetselde bolletje aan de gevel plakt. Kortom op heel veel vlakken kunnen wij de mensen informeren over de gierzwaluw en vooral ook wat men op eenvoudige wijze kan doen om bij te dragen aan het welzijn van deze zo interessante vogels.

Als bestuur hebben wij onszelf een aantal doelen gesteld. Ambitieuze doelen. Goede- en mooie doelen. Om onszelf wat meer slagkracht te geven hebben wij een tweetal leden gevraagd zitting te nemen in het bestuur.
Ik stel u graag voor aan Ilse de Bruin en Ad van Uchelen. Zij hebben als algemeen bestuurslid een zetel in het bestuur maar zullen daarnaast ook specifieke projecten en of taken gaan vervullen. Ik wens Ilse en Ad veel plezier toe met de invulling van hun bestuursfunctie.

Zo aan het einde van het seizoen is het het uitgelezen moment om de nestkasten te gaan ophangen die je hebt getimmerd of anderszins aangeschaft. Of om het “lokgeluid” bij de kast te installeren. Ik kijk al uit naar het volgende gierzwaluw broedseizoen waarbij ik in ieder geval zal aftrappen met weer een “Workshop Lokken met geluid”.

Srie Srie (gierzwaluwgroet)

Hans Willemsen
Voorzitter Gierzwaluwbescherming Nederland

Concept Verslag van de Algemene ledenvergadering 2018

Zaterdag 16 juni in Het Groene Huis in Amersfoort
Aanwezig: bestuursleden Hans Willemsen, Egbert Leijdekker, Trudy du Chattel, Jochem Kühnen en Astrid van den Broek, Marleen Andriessen (adviseur bestuur),
27 leden en 2 introducés (volgens presentielijst),
Afwezig: 16 leden (volgens lijst afmeldingen)

Opening en vaststellen van de agenda
De voorzitter Hans Willemsen opent de vergadering om 10.30 uur. Er zijn geen aanvullingen of wijzigingen in de agenda.

Ingekomen stukken en mededelingen
We complimenteren ons bestuurslid Jochem Kühnen met het winnen van een Gouden Zwaluw 2018 voor zijn verdiensten als steun en toeverlaat voor gierzwaluwen en ander stadsleven en als pleitbezorger voor al dit stadsleven bij de benodigde instanties.

Vaststellen concept verslag Algemene Ledenvergaderingen 2017
Het verslag wordt zonder opmerkingen of aanvullingen goedgekeurd met dank aan de verslaglegger, Trudy du Chattel.

Jaarverslag 2017/2018
Het jaarverslag beslaat de periode tussen de ALV van vorig jaar juni en de ALV van dit jaar. Hans licht enkele punten nader toe. Het jaarverslag wordt zonder wijzigingen goedgekeurd met dank aan de verslaglegger, Trudy du Chattel.

Financiële zaken

A. **Financieel jaarverslag 2016**
De penningmeester, Egbert Leijdekker, licht het financieel jaarverslag kort toe. De financiële positie van de vereniging is ook dit jaar gezond. De winst is ten opzichte van 2016 aanzienlijk toegenomen. De kosten voor het Bulletin zijn afgenomen, omdat veel leden hebben aangegeven het Bulletin digitaal te willen ontvangen. Er is opnieuw slechts één verzoek tot een uitkering uit het projectfonds gedaan. We moeten er wel voor waken om geen spaarbank te worden; het zou wenselijk zij als er meer projecten en dergelijke gevonden kunnen worden “om geld aan uit te geven”. De vergadering complimenteert de penningmeester met het heldere verslag.

B. **Verslag kascommissie**
De kascommissie bestond ook dit jaar dit jaar uit Louis Stockmann en Wietske Kingma met reserve-lid Ilse de Bruin. Egbert leest hun verklaring voor. Hierin geeft de commissie aan dat de cijfers een getrouw beeld geven van de resultaten van 2017 en de financiële positie op 31 december 2017.

C. **Decharge bestuur**
De kascommissie heeft het financiële jaarverslag voor akkoord getekend. De vergadering verleent decharge.

D. **Nieuwe leden kascommissie**
Louis en Wietske hebben dit jaar voor het laatst de controle van de cijfers uitgevoerd. Ilse de Bruin gaat uit

de kascommissie, omdat ze lid wordt van ons bestuur (zie punt 8). Hannie Nilsen en Mariëtte Coppens bieden zich aan als nieuwe leden van de kascommissie.

E. **Conceptbegroting 2017**
Vanwege het hoge exploitatieresultaat 2017 vraagt Rick Wortelboer naar de geplande uitgaven in 2018. In elk geval komt er een nieuwe folderlijn. De huidige folders zijn verouderd en worden herzien. Ze krijgen ook een nieuwe lay-out. Voorts hopen we dat er veel projecten worden aangemeld bij het projectenfonds. Er is een flink bedrag aanwezig en het zou fantastisch zijn als dat aan gierzwaluw beschermingsprojecten kan worden toegewezen. De vergadering keurt de conceptbegroting 2018 na deze discussie over de besteding ongewijzigd goed.

Bulletin: samenstelling redactie
Helaas stoppen Marjo en Fred van der Lelie vanwege gezondheidsredenen na vele jaren enorme inzet met het redactie- en opmaakwerk van ons mooie verenigingsblad. Daarmee bestaat de redactie alleen nog uit Marleen Andriessen en Astrid van den Broek. Er wordt daarom versterking gezocht. Met name de functie van opmaker is vacant. Fred licht kort toe wat er komt kijken bij het opmaken van het Bulletin. Hij biedt aan om degene die het opmaakwerk op zich gaat nemen te assisteren bij het inwerken. Rick Wortelboer geeft aan dat hij gaat overwegen de taak op zich te nemen in overleg met de redactie.
Het bestuur dankt Fred en Marjo voor hun geweldige werk voor het Bulletin met een boeket en een cadeaubon.

Beheer Projectfonds GBN
Het laatste project dat gebruik heeft gemaakt van het projectfonds betrof het aanbrengen van nestkasten aan het Huis van Hilde in Castricum. De zwaluwentil in IJlst die herfst 2016 werd opgericht met o.a. steun uit ons projectfonds heeft nu al succes; 2 á 3 nesten zijn al bezet. Iedereen wordt bij deze opgeroepen zijn of haar project aan te melden voor een bijdrage (max. €500 per project) uit ons fonds.

Mutaties in het bestuur
- Astrid (bestuurslid Communicatie) is aan het eind van haar bestuursperiode van drie jaar. Ze is herkiesbaar en wordt bij acclamatie herkozen voor de komende periode.
- In 2019 komt er een eind aan de derde bestuursperiode van Trudy, onze secretaris. Het bestuur brengt dit nu al onder de aandacht, zodat onze leden de tijd hebben om erover na te denken of ze de functie van secretaris vanaf volgend jaar in het bestuur willen vervullen.
- Om de slagkracht van het bestuur te vergroten stellen we voor om twee nieuwe leden in het bestuur te benoemen. Een lid vraagt zich af of dat toegestaan is volgens het Huishoudelijk Reglement. Dat is inderdaad het geval: het Huishoudelijk Reglement schrijft een oneven aantal bestuursleden (nu 5, straks 7) voor met een minimum van 5. We zijn blij dat Ilse de Bruin en Ad van Uchelen zich bereid hebben verklaard om in het bestuur plaats te nemen als algemene lid van het bestuur. De vergadering stemt hier bij acclamatie mee in.

Project Nul op de Meter
Hans en Jochem maken nog steeds deel uit van het kennisplatform “Natuur Inclusief Renoveren”. Alle factsheets en protocollen ten behoeve van adequate nestvoorzieningen voor o.a. gierzwaluwen zijn vastgelegd. Het project is inmiddels behoorlijk opgeschaald. Zo’n 70.000 woningen worden per jaar onderhanden genomen. Daarbij zijn ook kleine aannemers betrokken. Juist dan is correcte uitvoer van de voorgeschreven nestvoorzieningen een probleem. Het project heeft geen eigen handhaving. Martin van der Reep test steekproefsgewijs de handhaving, maar dat wordt vanwege de grote toename van het aantal woningen dat wordt gerenoveerd steeds moeilijker. Hans adviseert de leden om goed op te letten bij projecten in eigen omgeving en zo nodig het bestuur of GBN-contactpersonen in te schakelen als er dingen misgaan. Hij verwijst naar internet om op de hoogte te blijven van wat er binnen Stroomversnelling gebeurt. De vergadering is het daar niet mee eens. Er is behoefte aan informatie vanuit de vereniging over dit project. Het bestuur zegt daarom opnieuw toe om op de website een apart onderdeel voor Nul op de Meter in te richten.

Beheer van het camera project
De gegevens worden al enkele jaren online ingevoerd in de SOVON-applicatie nestkaart light. Feedback door GBN vindt niet meer plaats en dat wordt door de deelnemers node gemist. Enige technische ondersteuning zou ook prettig zijn. Men vraagt zich af wat SOVON met de gegevens doet. Het was immers de bedoeling dat cameraregistratie zou moeten leiden tot het niet meer openmaken van nestkasten om broedgegevens te verzamelen. Hans heeft onlangs een aantal camerabezitters gebeld; de deelneming aan het project zakt in, soms werken de camera’s niet meer en sommige camerabezitters geven geen gegevens meer door aan Sovon. De vergadering vindt dit betreurenswaardig en wil graag dat het beheer weer stevig wordt opgepakt. De gegevens van de eerste 10 jaar zijn nog compleet beschikbaar en voor zover aanwezig kunnen die van latere jaren uit de Sovon database worden gehaald. Rick Wortelboer, Gert de Jong, Hans van Paddenburgh en Ad van Uchelen gaan er mee aan de slag.

Plannen van het bestuur
Er komt een nieuwe folderlijn. We gaan actiever aan de slag met het samenwerken met andere beschermingsorganisaties. Ook gaan we werk maken van het leggen van contacten met ecologische bureaus en vogelopvangcentra. Het beheer van het cameraproject en de ondersteuning van de deelnemers wordt opgepakt (via de zojuist geïnstalleerde werkgroep). Volgend jaar komt er een nieuwe ledenwerfactie. Tot slot gaan we stimuleren dat er aanvragen komen voor een bijdrage uit het GBN-projectenfonds.

Rondvraag
Harry van Berkel: hoe staat het met het verwerken van de nieuwe inzichten met betrekking tot het voedsel in vogelopvangcentra? We plannen de opvangcentra vanuit het bestuur nog dit seizoen te voorzien van nieuwe informatie op dit gebied.
Marjos Mourmans: Overal adviseren professionele adviesbureau bij renovaties over gierzwaluwen en hun nestgelegenheid met een totaal gebrek aan kennis, ervaring en

inzicht. Welke rol zou GBN hierbij kunnen spelen om dit te verbeteren? De bureaus wijken vaak af van onze adviezen. GBN wil graag een rol spelen bij het vergroten van de kennis en betrokkenheid van de bureaus. We hebben al een eerste aanzet gemaakt in het contact leggen met de ecologische bureaus die onder de “groene” koepelorganisatie vallen. Marjos adviseert om een protocol te maken. Gert de Jong merkt op dat het heel vaak om maatwerk gaat. De camerabeheerwerkgroep zegt toe met Marjos over dit onderwerp in gesprek te gaan. Hannie Nilsen dringt aan op instructies voor inventarisaties.
Tot slot wordt er gevraagd of bekend is waarom de gierzwaluwen dit jaar zo laat aankwamen. Uit waarnemingen van andere vogelsoorten zoals huiszwaluwen en grauwe kiekendieven is gebleken dat de vogels last hadden van zandstormen boven de Sahara. Over de gierzwaluwen is geen specifieke informatie beschikbaar. NB. Raymond Klaassen doet geen onderzoek meer met geolocators op gierzwaluwen.

Sluiting
De voorzitter sluit om 12:30 uur de vergadering en wenst iedereen een prettige lezingenmiddag toe.
De volgende ALV zal plaatsvinden in juni 2019 op een nader te bepalen datum en locatie.

GIERZWALUW GEDICHT

Sinds het eerste nummer van het Gierzwaluwen Bulletin (juni 2002) hebben we in ieder nummer een gedicht over gierzwaluwen afgedrukt. In het eerste nummer stond een gedicht van Ivo de Wijs. Daarna zijn zowel gedichten van leden als gerenommeerde dichters langsgekomen. De gedichten geven stuk voor stuk uiting aan de verwondering die de gierzwaluw bij ons allemaal oproept.

Huiiiirhh, huiiiirhh, huiiiirhh	
Die Lüfte vibrieren	*de luchten vibreren*
Sie zelebrieren	*uitbundig accelereren*
Ekstase pur	*in pure extase*
Srieh, srieh, srieh	
Sie schlafen im Fliegen	*vliegend seconden slapen*
sie rasen und stieben	*jagend snaveltje gapen*
in einer Tour	*in één droomvlucht*
Sisisisi, sisisisi, sisisisi	
Sie reisen nach Süden	*zuidwaarts zonneklaar*
und ohne Ermüden	*zoeven ze onvermoeibaar*
mit innerer Uhr	*interne klok achterna*
Swii-rii, swii-rii, swii-rii	
Sie kehren zurück	*Zucht... ze zijn er weer,*
Oh welch ein Glück!	*wat gaan ze gierend tekeer!*
Man staune nur	*in verwondering ben ik*

Mauersegler, Jürgen Wagner (Berlijn 2015)
Vertaling door Evert Pellenkoft

Toelichting Evert: Sinds Jürgen voor het eerst op gierzwaluwen boven zijn stad gewezen werd, hebben ze hem niet meer losgelaten. Zijn euforie heeft uiteindelijk geleid tot dit gedicht. Ik heb de inhoud iets aangepast omdat een letterlijke vertaling meestal niet gaat, zoals de „oer“klank in de laatste regel die ik steeds met „in“ begin.

Trektellen – na regen komt zonneschijn

Trektellen is veel geduld hebben. Op momenten dat er niets trekt, vraag je jezelf af waarom je je eigenlijk met trektellen bezighoudt. Juist het onvoorspelbare karakter van de vogeltrek en het weer maakt het tellen ervan tot een uitdagende en spannende bezigheid met bijzondere soorten of hoge aantallen.
Zo ook op Telpost Hazewater op het landgoed Den Treek, net ten zuiden van Amersfoort. Op 30 sept 2017 was hier maar matig zicht tijdens de Eurobirdwatch 2017 met vanaf 11 uur regen. GBN lid Hans van Paddenburgh was één van de diehards die, zoals op de iconische foto is te zien, nog regentrek telde, maar daarna helaas heeft moeten stoppen...
Hoe anders was de fantastische Euro Birdwatch telling het jaar daarvoor op 1 oktober 2016, vooral door de geweldige waarneming van een Alpengierzwaluw! Opgepikt door Hans van Paddenburgh, goed door iedereen te volgen in de telescoop. Op een gegeven moment vloog hij bijna recht boven de telpost en verdween richting WNW. En daarna ook nog een zeer late gierzwaluw geteld!
Op 20 april 2018 hoopte Hans hier op zijn eerste gierzwaluw en hij werd niet teleurgesteld, al moest hij even geduld hebben. Het werd zelfs een groep van 24 giertjes bij elkaar... van de totaal getelde 59 gierzwaluwen.

Probleem bij het onderscheppen van gierzwaluwentrek tot hooguit 300m met het blote oog is dat ze snel en zeer hoog vliegen. Bij zonnig weer zijn ze in de onbewolkte lucht niet of nauwelijks op te pikken. Door verslechterende weersomstandigheden gaan ze ook wel lager vliegen, en zijn dan veel beter waarneembaar. Veel trektellers zullen dat herkennen: plotseling, onder een dreigende wolkenlucht, verschijnen de gierzwaluwen. Het determineren van overvliegende vogels vraagt veel vaardigheid want de waarnemingsduur is maar kort en de trekteller lijkt het in eerste instantie alleen met een silhouet te moeten doen.

Oog en oor moeten op scherp staan. Veel vogels maken zich kenbaar door hun roep voor je ze ziet. Tegen een blauwe lucht hoge trekkers zoeken betekent intensief kijken. Een goede alerte trekteller is voortdurend het luchtruim aan het 'scannen' zowel in het horizontale als in het verticale vlak. Bij kleine groepen tel je iedere vogel afzonderlijk. Bij grote groepen probeer je handig te tellen. Eerst tel je er vijf, tien, vijfentwintig of honderd, om dat getelde deel vervolgens af te passen op de hele groep...

Nog een voorbeeld is telpunt de Tongplaat in de Dordtse Biesbosch waar op 29 juli 2017 een record van 43.106 gierzwaluwen werd geteld door één teller, Nijs Stam: "Ongelooflijk! Vandaag van halfzeven tot halfeen ononderbroken stroom giertjes met tientallen tegelijk. Daarna rustiger maar nog steeds 1.800 per uur." Bij ZZW4, bewolking en motregen, 18°C, daarna draaiende wind naar W. In je uppie 7 uur achtereen zoveel gierzwaluwen tellen is een hele prestatie!
Op 21 juni 2018 is het bewolkt en 16°C en telt Nijs 7.661 GZ op voedseltrek: "Gierzwaluwen vliegen blijkbaar graag pal tegen de wind in én over rivieren. Vrijwel alle exemplaren gingen bij de Moerdijk bruggen scherp naar rechts de Dordtse Kil in. Aanvankelijk was de trek matig, maar toen de wind naar NW5 ging, had ik soms de hele scoop vol met trekkers naar het zuiden." Twee dagen ervoor vlogen hier bij ZW4 ook al 10.505 gierzwaluwen langs... Awesome! Op een andere teldag zag Nijs: "Grote groepen gierzwaluwen die zich heel langzaam tegen de zachte tegenwind Z1- Z4 in naar het zuiden laten zweven, nooit eerder gezien... Mooi!"

Evert Pellenkoft

30 september 2017 Eurobirdwatch
alpengierzwaluw: 1 oktober 2016

AMSTERDAM

Plaatsen van gierzwaluwnestkasten, april 2018

Na te zijn aangestoken door het gierzwaluwvirus door bioloog Gert de Jong (die voor de gemeente de nesten aan het inventariseren is) ben ik daar actief in mee gaan doen in mijn "West-Indische" buurt.
Dat er op mijn plein en in de naaste omgeving veel nesten waren, bleek al spoedig. Op "maps.amsterdam" worden ze (met enige achterstand) bijgehouden.

Eind vorig jaar werden van een groot pand aan de Bonairestaat (een grote VVE) de dakpannen vervangen. En juist daar was van bekend, dat er veel gierzwaluwen nestelen in het hoogseizoen, méér dan op maps stond aangegeven. Meteen vatte ik het plan op, om dit góed te gaan aanpakken: eerst de eigenaren erop aanspreken, dat er een beschermde vogelsoort huisde, dus dat e.e.a. niet 'straffeloos' kon worden gedaan; zij gingen ermee akkoord speciale dakpannen te bevestigen, zodat er vervangende nestgelegenheid ontstond.
Toen het volgende deel van het plan: een kolonie maken, zodat de vele gierzwaluwen extra nestgelegenheid hadden. Dat was wat ingewikkelder: eerst weer die VVE benaderen en 'warm maken' voor mijn plan. Via de beheerder in contact gekomen met de voorzitter van het bestuur van die VVE. Die besefte, dat hij eigenlijk alle leden om toestemming zou moeten vragen; maar daar zag het bestuur geen gat in, zij vonden het een goed plan, het kostte niets, dus dóe maar!
Daarna de nestkastenleverancier benaderen: hoeveel kasten (35?) kosten hoeveel?
De dakbedekker aanschieten, om hun hoogwerker te gebruiken; dat kon niet kosteloos natuurlijk.
Met alle zaken en kosten op een rijtje naar de buurtvergadering en voorgelegd aan de goegemeente om subsidie los te krijgen.
Wie schetst mijn verbazing en vreugde, dat de hele klus voor 100% gesubsidieerd kon worden!

Twee mannen van de Gierzwaluwwerkgroep zouden helpen met het ophangen van de nestkasten; één van hen was

Nest onder de loodslabben Paramariboplein in de opvang (foto hr. Ho, Nepveustr.)

helaas verhinderd door omstandigheden. Gert kon gelukkig wel en na 2x uitstellen i.v.m. slechte weersomstandigheden en na zijn vakantie, was het eindelijk zover: vlak voor de verwachte komst van de eerste vogels op 20 april zouden de kasten dan eindelijk bevestigd worden en mijn droom van een kolonie in vervulling gaan!
Na weer wat uitstel door een verkeerde hoogwerker (wat de rekening wat hoger maakte dan gepland), werden eindelijk op 4 mei dodenherdenking de laatste kasten bevestigd!

Gezien de kosten van het huren van een hoogwerker ga ik het nu anders doen: ik wil in de gaten gaan houden, waar steigers worden neergezet en vraag dan ter plekke, of er nestkasten bevestigd kunnen worden. Dan moeten er wel wat nestkasten 'in voorraad' zijn en dat wordt organisatorisch mogelijk een probleempje: waar kunnen we die opslaan? Gierzwaluwbescherming Nederland heeft wel aangegeven een deel van de kosten te willen subsidiëren. Dus… dit wordt vervolgd!

Margreet Bloemers

AMSTERDAM

Reddingswerk

20 juni 2018. Bij mijn avondronde let ik altijd op de bekende plekken waarvan ik weet dat er gierzwaluwen broeden. Zo ook vanavond, tegenover mijn huis op het Bonaireplein in Amsterdam. Tot mijn schrik een hevig geschreeuw en gefladder: een gierzwaluw had zich bij het binnen willen vliegen van zijn nest (naast dakkapel op 4-hoog) klem gezet. Hij zat met een poot (bleek later) vast achter een loodslab. Dat hij nog leefde, bleek uit gefladder en geroep, als er anderen langs vlogen.
Wat te doen? Het was rond 22.00 uur... Gelukkig brandde het licht nog boven (zolderkamer was 4-hoog) dus ging ik naar boven en belde aan. Een Engels meisje, Isabel, deed open. De zolderkamer was haar slaapkamer en het raam kon goed wijd open. Met een bezem gingen we de dakkapel te lijf; met een spiegeltje kijken waar hij zat, op de tast de bezem omhoog schuiven... Lukte niet.
Isabel was héél moedig: wat ik niet durfde of kon, durfde en kon zij wel: half op de zij, zittend op de wankele vensterbank, terwijl ik haar benen vasthield, kon zij de bezem omhoog schuiven en na wat aansporen (ze durfde niet te hard te duwen tegen de vogel) duwde ze hem los! Geweldig! Hij vloog meteen weg!
Wat een moed en lief dat ze dat allemaal wilde doen! Al met al waren we toch wel een drie kwartier daarmee bezig geweest... Als dank gaf ik haar allemaal leesvoer over de gierzwaluw. Ze gaat zéker de 'common swift' googelen. Leve mensen als Isabel!

Margreet Bloemers

CASTRICUM

Huis van Hilde geeft gierzwaluwen onderdak

Gierzwaluwen die op zoek zijn naar een huisje kunnen vanaf nu terecht bij museum Huis van Hilde, het archeologiecentrum van de provincie Noord-Holland. Onder het dak zijn tien nestkastjes opgehangen. De huisjes zijn gemaakt door leerlingen van het Clusius College in Castricum. Gierzwaluwen kunnen moeilijker een geschikte plek vinden om te broeden. Daken van woningen lenen zich steeds minder als broedplaats. Reden voor natuurorganisaties en

Het nieuwe dakraam in Goes waarnaast ieder jaar weer gierzwaluwen nestelen. >

vogelliefhebbers om actief op zoek te gaan naar goede locaties voor nestkastjes.
De kastjes zijn onder het grote dak van Huis van Hilde opgehangen op 11,5 meter hoogte. De kastjes zijn voorzien van geluidsapparatuur. Met geluiden worden de gierzwaluwen gelokt. In een van de nestkastjes is een webcam geplaatst. Binnenkort kunnen bezoekers van Huis van Hilde dus ook een kijkje nemen in het huisje. Op termijn zijn de beelden ook via de website te bekijken.
Dit project is mogelijk gemaakt door Landschap Noord-Holland, Gierzwaluwbescherming Nederland, gemeente Castricum en het Clusius College en Huis van Hilde. Het ophangen van de nestkasten is gebeurd dankzij inspanningen van Theo Ploegaert uit Castricum en Marleen Andriessen van GBN. Theo meldde zich bij GBN om te helpen zijn suggesties voor gierzwaluwnestkasten te realiseren. Marleen ging naar Castricum en bekeek de mogelijkheden. Die waren er. Ze ging praten met huismeester Castricum van de provincie Noord-Holland. Toen deze ook meeging in de plannen, droeg Marleen de plannen over naar Landschap Noord-Holland. Peter Mol en Peter Huijbrechts hebben de plannen gerealiseerd. In juni 2018 werden de kasten geplaatst. Nu de vogels nog. Ze zijn welkom.

Marleen Andriessen

GOES

Terugkerende gierzwaluwen

Op 13 mei hoor ik krijsende gierzwaluw-jongen terwijl ik dacht dat er nog niets in het nest zat. Op 30 april 's avonds hoorde ik wel een vogel tegen het dak op krauwen maar daarna niets meer gehoord. Het nest zat eerst in een dakkapel maar omdat die gesloopt moest worden, heb ik twee dakpannen gemaakt met behulp van een kapje van de gemeente en daar het nest terug onder gezet. Dit werkte goed.
Ze nestelen nog steeds ieder jaar. De dakpan met het nest zit naast het dakraam wat in de plaats gekomen is van de dakkapel. Dit om de locatie van het nest zoveel mogelijk hetzelfde te houden. Grappig detail was ook dat toen het dakraam er net zat had ik het open staan om te kijken naar de zwaluwen en toen vloog er bijna een naar binnen. Gauw dichtgedaan dus en toen ging het goed. Dit is op het Jacob Valckeplein in Goes. 's Zomers zijn er altijd veel gierzwaluwen te zien bij ons (soms wel meer dan vijftig tegelijkertijd, bijna niet te tellen zoveel) wat ook wel te maken zal hebben met veel oude gebouwen.

Jan de Quaasteniet

GOUDA

Een huwelijk omringd door gierzwaluwen

Wieger Marsman schreef me een e-mail dat hij in augustus ging trouwen en dat hij van plan was een donatie aan onze vereniging te geven. Als tegenprestatie stuurde ik boekjes en folders over de gierzwaluw.

Hieronder zijn verhaal over waarom hij en zijn aanstaande vrouw kozen voor de gierzwaluw.

In de zomer van 2017 zat ik op ons balkon in Amsterdam Zuid te denken over het ontwerp voor een trouwring. Ik had besloten dat mijn eerste daad van 2018 zou zijn dat ik mijn vriendin Thirza ten huwelijk zou vragen, en daar hoort natuurlijk een ring bij. Voor de ring zelf had ik al bedacht dat het iets organisch moest worden, zou is erg begaan met de natuur. Eigenlijk hoort er dan een diamant bij, maar ik wilde zelf iets met wat meer symboliek. In de lente had Thirza uitgebreid verteld over de gierzwaluwen, die in mei moesten terugkeren. Ook terwijl ik zat te denken aan een versiering, met meer symboliek voor de ring, was de lucht boven mij gevuld met deze vogels, die onze wijk kiezen voor hun nesten.
Het leven van de zwaluw, altijd in beweging en alleen landen om te nestelen, deed me sterk aan haar denken. Ze was op dat moment ook weer eens in Rwanda, ze reist bijna maandelijks voor haar werk. Met een symbolische betekenis van huiselijk geluk en een behouden terugkeer paste dit wel goed. Toen we in de herfst verhuisden naar Gouda en weer deze vogel tegenkwamen, werd het definitief een zilveren ring met een gouden zwaluw.

Inmiddels zijn we op 15 augustus getrouwd. De versiering bestond onder andere uit 200 origami gierzwaluwen, door Thirza zelf gevouwen. In plaats van een bedankje aan de gasten hebben we een donatie gedaan aan de gierzwaluwbescherming en zijn er boekjes en leaflets over gierzwaluwbescherming uitgedeeld.

De zwaluwen zijn hier inmiddels weer vertrokken, we hebben ze zelf zien uitvliegen uit het nest tegenover onze tuin. We kijken uit naar hun behouden terugkeer.

JULIANADORP

Gierzwaluwen, gevechten en nestjes met drie eieren

Zoals al eens in eerdere verslagen gemeld, broedt er jaarlijks een grote groep gierzwaluwen in onze straat de J. van der Veerstraat in Julianadorp. Ze broeden behalve bij mij, op nog acht andere plaatsen in de straat. Aangezien ik de enige bewoner ben die actief met de gierzwaluwen bezig is, broeden bij mij nu zes paren en zijn nog twee plaatsen bezet door zoekers. De overige plaatsen in de straat zijn ieder jaar de vaste locaties onder de dakpannen. Totaal broeden er momenteel zestien paren gierzwaluwen in de straat. Bij vijf nestlocaties bij mij heb ik mini-camera's bevestigd zodat ik ieder jaar de gebeurtenissen onder de dakpannen kan volgen.

De eerste gierzwaluw arriveerde dit jaar op 21 april in onze straat en de volgende dag waren er al twee aanwezig. Mijn nesten heb ik benoemd als Noord, Zuid en West. Op Zuid 1 en Noord 1 kwam op 25 april de eerste gierzwaluwen 's nachts op het nest. Op 2 en 3 mei de eerste op Zuid 2 en Zuid 3. Noord 2 (13 mei) en Noord 3 (26 mei) volgden later. Op dit moment heb ik zoekers in Zuid 4 en Zuid 5. Heel verrassend was dat net als vorig jaar het op Noord 1 weer fout ging. Nadat er drie eitjes waren gelegd, kwam er een indringer of derde gierzwaluw op het nest. Het werd een uur durend gevecht onder de pannen waarbij een gierzwaluw (ik neem aan het vrouwtje) toekeek. De volgende dag bleken alle drie de eieren uit het nest gekieperd te zijn. Nadat de gierzwaluwen naar buiten waren, heb ik een eitje terug gelegd, maar nadat ik dit nog twee keer had herhaald, ben ik ermee gestopt omdat de gierzwaluw het eitje steeds weer buiten het nest bracht. Op de foto de gierzwaluw die het eitje naar een andere plaats (ver van het nest) brengt. Dit was op 19 mei. Op 27 mei lag er weer een nieuw eerste eitje in het nest dus weer een hecht paartje met een nieuwe partner. En op 27 mei inderdaad weer een eerste eitje in dit nest. Het tweede eitje werd twee dagen later gelegd. Bijzonder of niet, ik heb ieder jaar een aantal nesten met drie eitjes, ook nu al weer drie nesten met drie eitjes en dan reken ik het mislukte nest van Noord 1 nog niet mee. In de overige nesten het gebruikelijke aantal van twee eieren. Een vraag waar ik nog mee zit is dat op één nest steeds maar een gierzwaluw aanwezig is, zowel 's nachts als overdag. Toch werden er drie eitjes gelegd en door het vrouwtje alleen, want vaak zitten ze met z'n tweeën als er een eitje wordt gelegd.

Rest mij nog te melden dat elders in Julianadorp ook families gierzwaluwen broedden, o.a. in de Tuinbouwstraat (zelfde soort huizen als in mijn straat) en in de wijken Doorzwin en Kruiszwin.
Onderstaande foto laat 2 zolderkasten zien die ik maakte na een tip van Marleen Andriessen. De temperatuur onder de dakpannen werd te hoog. Deze zolderkasten nemen minder warmte op.

Henk Post

MIJNSHEERENLAND

Grote kolonies en Nul-op-de-Meter woningen

Helaas is het gierzwaluw seizoen voorbij en zijn ze op 28 juli vertrokken! Maar wat een fantastisch gierzwaluw-jaar. Een enorme kolonie hier in Mijnsheerenland. Aan de Molenvlietlaan dagelijks zo'n veertig à vijftig vogels in de lucht. Als de nesten 's avonds bezocht werden, was dit een fantastisch gezicht. Het aantal nesten gemiddeld tussen de drie en vijf nesten per woning. Alle woningen net als bij mij met een hoge zijgevel en kantpannen om onder te duiken waren de gierzwaluwen actief. Dit komt neer op ongeveer elf woningen met gemiddeld drie nesten en bij sommige zelfs vijf. Wat een fantastisch resultaat is dat vergeleken met vorig jaar. Jongen waren 's avonds massaal te horen. De warme zomer heeft ze zeker goed gedaan en zijn de jongen snel groot geworden. Vandaar naar mijn mening het iets eerdere vertrek dan vorig jaar.

De twee gierzwaluwtillen (centrum/Dorpsplein Mijnsheerenland) zijn niet bezet op één nest na. Dit heb ik een aantal maal kunnen waarnemen. De vogels zijn daar uitgeweken naar twee zijstraten in de buurt van de supermarkt aan het Dorpsplein. Bij één plek maken ze gebruik van de ronde zinken dakgoten (overigens net als in Nieuw-Beijerland) hier kunnen de vogels onderduiken en langs de gevel omhoog kruipen. Bij de andere straat zitten ze aan een hoge gevel met aan de zijkant ook kantpannen. Naast deze locaties is er nog een derde locatie in Mijnsheerenland. Hiervan moet ik de exacte gegevens (straatnaam) nog krijgen.

In de Kerkstraat van Nieuw Beijerland bij mijn werk ook een zeer grote kolonie van zo'n veertig à vijftig vogels vliegend 's avonds. Hier maken ze ook gebruik van ronde zinken dakgoten om langs de gevel omhoog te kruipen. Is er geen liefhebber in Nieuw-Beijerland die dit volgend jaar af en toe is kan observeren?

De kolonie aan de Brabersweg is voor mij het minst in beeld. Met regelmaat een grote groep te zien als ik hier langsrijd op weg naar mijn werk.

Bij mijn huis aan de Molenvlietlaan staat nog steeds een renovatie in de planning. Zoals het er nu naar uitziet worden twee huizenblokken waaronder die van mij omgebouwd tot NOM woning. Volledige woning wordt potdicht gemaakt. Er is een bedrijf geweest dat drie avonden de vogels, vleermuizen etc. heeft geteld. Uiteraard heb ik hun benaderd en de aantallen met ze doorgenomen. Ik hoop binnenkort nog gegevens te ontvangen van hun bevindingen. Hier zit ik achteraan. Toen ik met hun in gesprek was hebben we het gehad over het behoud van de gierzwaluwnesten en op welke manier. Ik heb hun gevraagd mee te denken over een manier van nesten die vergelijkbaar is met nu. Dus een smalle gleuf langs de gevel met voldoende grip zodat de vogels in een kleine ruimte komen om hun jongen te krijgen. Ik ben geen voorstander van invlieggaten omdat dit een totaal andere manier van broeden is wat de vogels waarschijnlijk weer voor jaren verhindert om überhaupt te gaan broeden. Dit zie je wel terug in de omgeving van de tillen en kasten die daar beschikbaar zijn. Resultaat blijft achterwege. Het bedrijf dat zijn rapport maakt voor HW wonen vond deze benadering erg interessant. Tevens is de aannemer geweest die de woningen gaat renoveren en ook die heb ik de uitdaging mee gegeven om iets te verzinnen om deze vogels te behouden. Dus wordt vervolgd!

Zita van Adrichem

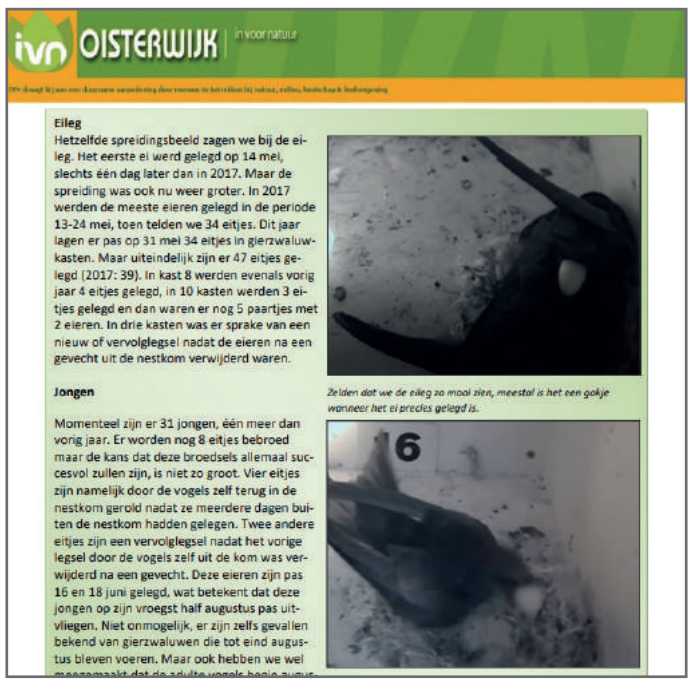
OISTERWIJK

De Joanneskerk

"Beste gierzwaluwliefhebbers,
De gierzwaluwen waren erg vroeg dit jaar, al op 20 april zagen we de eerste vogel voor de camera verschijnen. Maar daarna werd het akelig stil. Niet eerder was er zo'n grote spreiding in aankomstdata. En niet alleen bij ons, van verschillende kanten werden zorgen geuit over het uitblijven van de gierzwaluw. Maar inmiddels zijn de meeste, bij ons bekende, broedplaatsen weer bezet. Ook in de Joanneskerk zijn de meeste kasten weer bewoond en in veel nestjes zijn al jongen. Maar er is veel dat erop kan wijzen dat een aantal koppels uit jonge, onervaren vogels bestaat. Er wordt meer dan andere jaren gevochten, waarbij de eitjes soms door de kast stuiteren. Ook sneuvelen er eitjes door onhandigheid bij de bouw van een nest.
We krijgen veel vragen over het broedsucces dit jaar vandaar dat deze nieuwsbrief helemaal gewijd is aan de gierzwaluwen in de Joanneskerk in Oisterwijk".

Hannie Nilsen en Gerard van der Kaa

Zo begint de nieuwsbrief van Gierzwaluwwerkgroep Oisterwijk. Het is een mooie nieuwsbrief, maar helaas te lang om in dit bulletin te plaatsen. Vandaar dat de redactie aan de webmaster heeft gevraagd om de hele nieuwsbrief op onze website te zetten waar het helemaal te lezen is onder de kop Nieuws en waar alle foto's te bekijken zijn.

ivn OISTERWIJK | in voor natuur

Eileg

Hetzelfde spreidingsbeeld zagen we bij de eileg. Het eerste ei werd gelegd op 14 mei, slechts één dag later dan in 2017. Maar de spreiding was ook nu weer groter. In 2017 werden de meeste eieren gelegd in de periode 13-24 mei, toen telden we 34 eitjes. Dit jaar lagen er pas op 31 mei 34 eitjes in gierzwaluwkasten. Maar uiteindelijk zijn er 47 eitjes gelegd (2017: 39). In kast 8 werden evenals vorig jaar 4 eitjes gelegd, in 10 kasten werden 3 eitjes gelegd en dan waren er nog 5 paartjes met 2 eieren. In drie kasten was er sprake van een nieuw of vervolglegsel nadat de eieren na een gevecht uit de nestkom verwijderd waren.

Zelden dat we de eileg zo mooi zien, meestal is het een gokje wanneer het ei precies gelegd is.

Jongen

Momenteel zijn er 31 jongen, één meer dan vorig jaar. Er worden nog 8 eitjes bebroed maar de kans dat deze broedsels allemaal succesvol zullen zijn, is niet zo groot. Vier eitjes zijn namelijk door de vogels zelf terug in de nestkom gerold nadat ze meerdere dagen buiten de nestkom hadden gelegen. Twee andere eitjes zijn een vervolglegsel nadat het vorige legsel door de vogels zelf uit de kom was verwijderd na een gevecht. Deze eieren zijn pas 16 en 18 juni gelegd, wat betekent dat deze jongen op zijn vroegst half augustus pas uitvliegen. Niet onmogelijk, er zijn zelfs gevallen bekend van gierzwaluwen die tot eind augustus bleven voeren. Maar ook hebben we wel

GROOT-BRITTANNIË

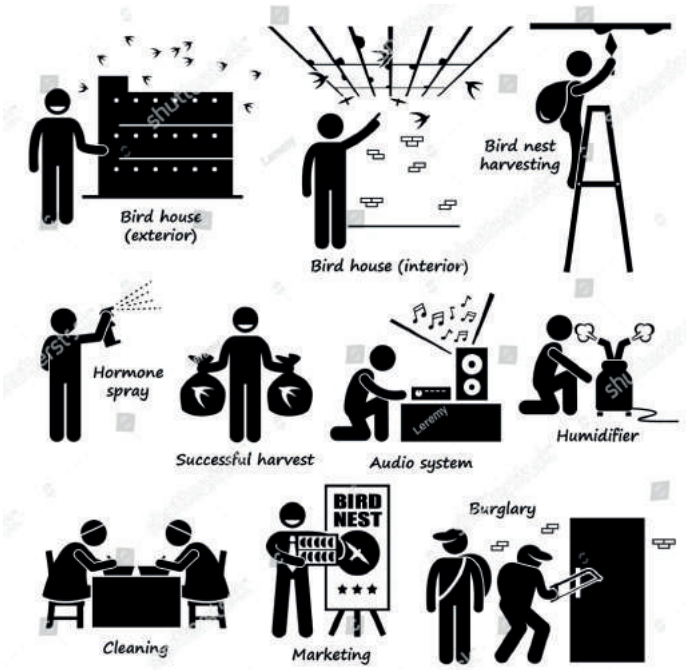
Er is een nieuw boek verschenen van de Engelse kunstenaar Jonathan Pomroy over gierzwaluwen: *On Crescent Wings*. Op de voorkant van dit nummer van het Gierzwaluwen Bulletin een voorproefje van zijn werk. Pomroy woont en werkt in Yorkshire, Engeland. Hij is al zijn hele leven bezig met gierzwaluwen. Het werk in On Crescent Wings is gebaseerd op vele schetsboeken en schilderijen waarin hij deze geweldige en mysterieuze vogel heeft vastgelegd. Pomroy heeft de verschillende stadia getekend en geschilderd: aankomst, het bouwen van het nest, paren, jongen verzorgen en voeren en hun vertrek. Paperback, 144 pagina's, 132 kleur en zwartwit illustraties.
ISBN 9781999845759, kosten ongeveer 22 euro.

Jonathan Pomroy, Bolton Abby North Yorkshire

ZUIDOOST-AZIË

In Zuidoost-Azië worden nesten van een aan gierzwaluwen verwante vogel, de eetbaar-nestsalangaan, als delicatesse en 'health food' gegeten. De nesten zijn in gewicht duurder dan zilver. Tot een aantal jaar geleden werden de nesten uit de natuur gehaald. Er zijn sinds het begin van de 21ste eeuw initiatieven in Zuidoost-Azië om de nesten door de vogels te laten produceren in een soort salangaan-fabrieken ('swiftlet breeding facilities'). Hiervoor worden patenten aangevraagd. Recent is bij het Amerikaanse Octrooi Bureau patent aangevraagd voor het opzetten van een 'boerderij voor gierzwaluwen' in Maleisië (zie de originele

patent-aanvraag). De vogels mogen gewoon broeden en hun jongen grootbrengen. Als dit allemaal netjes en volgens de regels gaat is er niet zoveel mis mee. Echter, kort geleden was te lezen dat ook hier weer criminelen hun slag proberen te slaan. Er wordt in zo'n boerderij ingebroken, de vogels worden gedood, de nesten van de muren gehaald en voor veel geld (door)verkocht. Niet alleen in Maleisië, maar ook in andere Aziatische landen is deze manier van eetbare gierzwaluwnestjes oogsten een heel goede handel. Maar betekent dit nu dat deze vogels als (plof)kippen worden behandeld, niet meer buiten komen en gevoerd worden door insecten via een speciaal apparaat de lucht in te blazen? Ook omdat tegelijkertijd onderzoek gedaan wordt om het 'gezondheidsvoordeel' van de consumptie van de nesten te vergroten. Recent verscheen een onderzoek in het tijdschrift Food & Nutrition waarin de resultaten beschreven werden naar het chemisch bewerken van de nesten. Gaat dit leiden tot toenemende vraag en dus een schaalvergroting van de handel in de nesten? Wat ons betreft zijn dit zorgelijke ontwikkelingen.

ISRAËL, JERUZALEM

Yossi Leshem, de Israëlische gierzwaluwbeschermer en organisator van de Gierzwaluwconferentie in Israël (maart 2018) schrijft het volgende:

Almost a month ago, a 300 kg stone fell from the Western Wall in the Old City of Jerusalem, luckily with no injuries to anybody. The Israeli Government and the organizations in charge were justifiably very worried by the situation and the safety risks, and are now checking how to reinforce the Western Wall using various methods. You can see an article at Haaretz newspaper.

I wrote a letter to all the senior bodies involved in this

issue, including the Minister for the Protection of the Environment, Rabbi of the Western Wall, General Director of the Israel Antiquities Authority and the Mayor of Jerusalem, asking them in no way to fill up all the cracks in the Western Wall used by the swifts, as this is a unique national legacy site integrating between nature and historic cultural legacy.

As we know, the cracks in the walls of the Church of the Nativity in Bethlehem were closed up, and from about 40 pairs of swifts that nested in the walls in the past, there are zero left. We very much hope that the Palestinians will arrange for the installation of nesting boxes in the church walls already in time for next year›s nesting season.
The government officials reacted immediately and positively, and with understanding of the situation, and I hope we will be successful in blocking the attempts to close up the cracks in the Western Wall with cement. A survey was held in the past by Amir Balaban, Director of the Jerusalem Bird Observatory (JBO), and the Israel Antiquities Authority will share with us their decisions how to handle the situation as soon as they know what›s going on.

VANCOUVER, CANADA

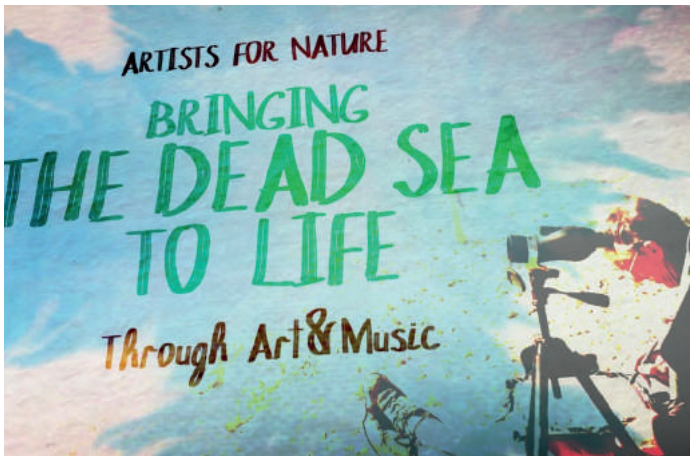
Van 18 t/m 26 augustus 2018 vond in Vancouver, Canada het 27ste International Ornithological Congress plaats. Vogelonderzoekers, -wetenschappers, -beschermers en -organisaties van over de hele wereld kwamen samen voor het uitwisselen van informatie. Vogeltrek, het veranderende landschap en de uitdagingen waar vogels mee te maken krijgen stonden hoog op de agenda. Tegelijkertijd wilde het congres een brug slaan naar het brede publiek met een vogelfestival en vele excursies voor het publiek. De Canadese schrijfster Margaret Atwood gaf een lezing over de hoopvolle resultaten die vogelbeschermers geboekt hebben op verschillende plekken in de wereld. Zie voor het volledige programma de website van het congres.
https://www.iocongress2018.com

DUITSLAND

Een albino gierzwaluw met rode ogen is een zeldzaamheid, schrijft Klaus Bäuerlein van de Duitse Vogelbescherming. Natuurbeschermers in Mittelfranken ontdekten een geheel witte gierzwaluw. Deze werd gevonden tijdens een nestcontrole in een kolonie in Roth (ten zuiden van Nürnberg). Eerder werden in Hessen en Schleswig-Holstein ook een albino gierzwaluw gevonden. De vogel gevonden in Mittelfranken is inmiddels losgelaten. Zijn overlevingskans blijft ongewis. Van onderen gezien is wit handig omdat hij vrijwel onzichtbaar wordt. Van bovenaf gezien is het een ander verhaal, dan valt hij wel degelijk op. Zeker bij roofvogels. We wensen de vogel heel veel geluk.

JORDANIË, PALESTINA, ISRAËL, ZWITSERLAND

Een samenwerkingsverband van de Artists for Nature Foundation (ANF), de Society for the Protection of Nature in Israel (SPNI), de Hoopoe Foundation, de Universiteit van Tel Aviv, het Amman Center for Peace and Development (ACPD uit Jordanië) en de Universiteit van Lausanne (UNIL, Zwitserland) heeft in de zomer van 2018 gewerkt aan een project om de natuur rond de Dode Zee meer bekendheid te geven. Een van de tastbare resultaten van het project is een boek waarin twintig kunstenaars uit verschillende landen het landschap en de natuur van de Dode Zee hebben verbeeld: Bringing the Dead Sea to life. Er staan ongeveer 200 tekeningen en schilderijen in (232 pagina's, afmeting 31,7 x 28,7 cm). Je kunt een voorproefje van het prachtige boek zien op de website van de ANF. Het kost ongeveer 65 dollar. Het is gepresenteerd op het International Ornithological Congress (19-26 augustus 2018, Vancouver). Je kunt het boek bestellen via Yoshi Leshem: yleshem@post.tau.ac.il

Lammergier boven Masada, schilderij door Martin Rinik (Slowakije)

Gierzwaluwbescherming Nederland vindt het belangrijk om haar leden op de hoogte te houden over onderzoek naar gierzwaluwen en hun ecologie. In het Gierzwaluwen Bulletin publiceren we samenvattingen van (wetenschappelijke) artikelen en onderzoeken over gierzwaluwen en verwante soorten. De standpunten in de artikelen en onderzoeken die we hieronder naar voren brengen komen niet noodzakelijkerwijs overeen met de standpunten van GBN. De resultaten van de onderzoeken zijn voor rekening van de onderzoekers, de conclusies uit de literatuur zijn voor rekening van de auteurs in kwestie. Heeft u een interessant artikel of onderzoek gezien wat we in het Bulletin kunnen vermelden? Tip s.v.p. de redactie: redactie@gierzwaluwbescherming.nl.

Harris, S.J., Massimino, D., Gillings, S., Eaton, M.A., Noble, D.G., Balmer, D.E., Procter, D., Pearce-Higgins, J.W. & Woodcock, P. 2018. The Breeding Bird Survey 2017. BTO Research Report 706 British Trust for Ornithology, Thetford.

In april 2018 publiceerde de British Trust for Ornithology (BTO) het Breeding Bird Survey over 2017, het meetnet voor broedvogels in Groot-Brittannië. Hierin zijn o.a. cijfers over de ontwikkelingen van gierzwaluwen opgenomen. In de periode 2006-2016 is de broedpopulatie gierzwaluwen in Groot-Brittannië afgenomen met 39%. In de periode 1995-2016 is de trend zelfs nog negatiever: een afname van 53%. De afname is wisselend per regio over de periode 1995-2016: Engeland -53%, Schotland -59%, Wales -61%. Er zijn in Nederland geen vergelijkbare cijfers beschikbaar. In het Meetnet Urbane Soorten is alleen een geïndexeerde trend voor de gierzwaluw beschikbaar vanaf 2007 (sprake van een matige afname).

Margerie, E. de, Pichota, C., Benhamoub, S., 'Volume-concentrated searching by an aerial insectivore, the common swift, Apus apus', Animal Behaviour, volume 136, februari 2018, pp. 159-172.

De onderzoekers hebben met 3D-opnameapparatuur ('rotational stereo-videography') in Rennes, Frankrijk, opnames gemaakt van vliegende gierzwaluwen. Het doel van het onderzoek was om te kijken of gierzwaluwen in de lucht een vergelijkbare strategie gebruiken om voedsel te zoeken als op land foeragerende vogels doen. Een vraag die de onderzoekers probeerden te beantwoorden is hoe een gierzwaluw zijn strategie bepaalt: welke factoren bepalen de afwegingen tussen inspanning en opbrengst (hoeveel moeite moet een vogel doen om een prooi te pakken te krijgen). Het is voor een vliegende vogel niet mogelijk om stil te staan zoals een op land foeragerende vogel kan doen. De houdingen van de gierzwaluwen in vlucht werden geanalyseerd om te kunnen bepalen of de gierzwaluwen naar prooi hapten. De onderzoeksmethode bleek onvoldoende gedetailleerd om conclusies te kunnen trekken. Het onderzoek moet als een eerste stap gezien worden in het onderzoek naar de strategische keuzes van in de lucht foeragerende vogels zoals gierzwaluwen.

Cristiano, L., Lantieri, A., Boano, G., 'Comparison of Pallid Swift Apus pallidus diet across 20 years reveals the recent appearance of an invasive insect pest', Avocetta, 42(1), juli 2018, pp. 9-14.

In 2012-2013 is het voedsel van de vale gierzwaluw (Apus pallidus) onderzocht in een Noordwest-Italiaanse kolonie. Het doel was om het voedsel te vergelijken met het voedsel van twintig jaar eerder (1987-1990). Bijna 6.000 prooidieren die naar jonge vogels in het nest werden gebracht in bolussen zijn onderzocht. Er werden insecten uit 37 families geïdentificeerd. Het hoogste percentage bestond uit bladluizen en cicaden (42,9%) en vliegen (21,6%). Er werden geen belangrijke verschillen tussen het dieet van de vale gierzwaluw ontdekt in beide periodes, behalve dat in 2012-2013 de kevers met meer dan 70% werden vertegenwoordigd door de Diabrotica virgifera (maïswortelboorder), een invasieve exoot. De onderzoekers concluderen dat de vale gierzwaluw daarmee een effectieve opruimer van exotische plaagdieren is en tegelijk dat het dieet van insecteneters zoals vale gierzwaluwen gebruikt kan worden om veranderingen in de biodiversiteit te laten zien.

Diabrotica virgifera

OPROEPEN

Informatie digitaal
Het is sneller, efficiënter en goedkoper om informatie per e-mail te verzenden dan per post. U kunt ook het Gierzwaluwen Bulletin per e-mail ontvangen.
Geef svp uw nieuwe/huidige e-mailadres door aan secretaris@gierzwaluwbescherming.nl.

Kopij voor Gierzwaluwen Bulletin
Kopij is altijd welkom, liefst voorzien van hoge resolutie beeldmateriaal, maximaal 500 woorden per artikel. Kopij mag gaan over ervaringen met gierzwaluwen, gierzwaluwen en bouwactiviteiten, het plaatsen van nestkasten, misstanden of anderszins. Kopij en reacties mogen naar de redactie: redactie@gierzwaluwbescherming.nl.

LEDENMUTATIES

Periode 1 april 2018 t/m 30 augustus 2018

Als gevolg van de nieuwe AVG-wetgeving worden alleen nog de aantallen leden vermeld.

Nieuw:	35
Geroyeerd:	7
Opgezegd:	2
Overleden:	5

LID WORDEN

Word nu lid van Gierzwaluw Bescherming Nederland voor € 15,- per jaar (meer mag ook). Als lid onderschrijft u de statuten van de vereniging. Het verenigingsblad 'Gierzwaluwen Bulletin' wordt u dan automatisch toegezonden. Jaarlijks hebben we in de vroege zomer een verenigingsdag.

NL82 TRIO 0391 1161 42 t.n.v. Gierzwaluwbescherming Nederland onder vermelding van "lidmaatschap" of "donatie". Donateurs en leden kunnen vermelden of zij het Gierzwaluwen Bulletin willen ontvangen, al dan niet digitaal.

Opzeggingen dienen in het lopende verenigingsjaar schriftelijk of per e-mail te geschieden bij de penningmeester.

GBN VERTEGENWOORDIGERS

Deze GBN-leden zijn aanspreekpunt voor regio informatie:

Amersfoort	C.F. van der Lelie; 0334613630; gbn@hccnet.nl; ABDG
Amsterdam	G. Schuitemaker; 0682206607; gangbaar-37@hetnet.nl; ABCDEFG
Amstelveen	Mw. M.H. Andriessen; 0623582725; advies@gierzwaluwbescherming.nl; ABEG
Beek Ubbergen	J.M. Kühnen; 0246635719; kuhnenjm@hotmail.com; ABDEFG
Blaricum	D.A. Jonkers; 0355260456; dickjonkers@telfort.nl; ABG
Borne	G.H.P.M. Smoors; 0651143546; g.smoors@kpnplanet.nl; ABCG
Brunssum	JGM. van Laar; 0455273211; hans.van.de.laar@ziggo.nl; B
Bunschoten	W. Smeets; 0332983147; wsmeets.foto@gmail.com; BDEG
Dedemsvaart	J.D. Tinholt; 0523615321; tinholtmaas@gmail.com; ABCDEFG
Echt	J. Vrehen; 0475482817; j.vrehen@ziggo.nl; ABCDG
Eindhoven	F.P.M. Hijnen; fhijnen@gmail.com; ABCDEFG
Epe	H. van Diepen; 0578615114; harryvandiepen@kpnmail.nl; ABCDEF
Gouda	R. Schröder; 0653750654; robschroder2807@gmail.com; ABDEG
Haarlem	H. Willemsen; 0642737748; hanswillemsen65@gmail.com; ABCDFG
Harderwijk	J.J. Schröder; 0341416324; schroder.zoomers@caiway.nl; BFG
Helmond	J. van der Rijt; 0492534446; jvdrijt50@gmail.com; ABG
IJlst	F.C. de Jong; 0615867016; f.dejong@ziggo.nl; B,C,F,G
Meppel	H. Snel; 0522261879; snelhenno@gmail.com; ABCDEFG
Mijdrecht	A. van Uchelen; 0297250163; uchelenad@gmail.com; ABDFG
Nijmegen	F.G. Wortelboer; 0637300092; rickwortelboer@gmail.com; BCDEFG
Ouddorp	K. Tanis; 0644968347; k.tanis3@upcmail.nl; ABDG
Standdaarbuiten	A.S.F.M. Koenraadt; 0165315136; koenr094@planet.nl; CEFG
Wijhe	R. Boerkamp; 0612023019; ronald@boerkampwijhe.nl; ABCDEFG
Maarssen	J.M.W. Langenbach; 0638497474; jaaplangenbach@ziggo.nl; BG
Zaanstad	A. van Poecke; 0646348625; vpoecke@gmail.com; ABDEG
Antwerpen (B)	J. Kempeneers; 0032476437199; jupeke@hotmail.com; ABDFG
Essen (B)	W.A. De Bock; 0032 36674919; wimmekedebock@telenet.be; ABEG
Heverlee (Leuven, B)	L.P. Arnhem; 0032 48663944; gierzwaluw@live.be; ABEG

Disciplines:
A plaatselijke werkgroep
B hulp bij (dreigende) verstoring
C uitgiftepunt nestkasten
D expertise bij bouwbesprekingen
E verzorgen van lezingen
F advies en hulp bij nestcamera's / webcams
G advies over nestkasten en/of hulp bij het plaatsen

Meld de redactie evt. foute of onvolledige gegevens en ook als u òp of vàn deze vertegenwoordigerslijst wilt.

Kunst en vliegwerk

